

încît a fost tradusă și de mauri și de turci¹. După inventarea tiparului, începînd cu sfîrșitul secolului al XV-lea² cînd a apărut prima ediție, a avut o difuzare și mai largă. Au văzut lumina tiparului numeroase ediții din care menționăm: *De medicinali materia, Libri sex, Ioanne Ruellio Suessionensi interprete*, 2 ediții din care ediția a II-a, Lugduni, 1552³. În scopul răspîndirii în mase mai largi, necunosătoare de limba latină sau greacă, P. Andre Matthiolus, erudit naturalist, după ce a publicat în limba latină lucrarea lui Dioscoride, însoțită de completări și comentarii⁴, a tradus lucrarea în limba italiană, însoțind-o, de asemenea, de un larg comentariu⁵. Cartea trebuie să fi suscitat un interes deosebit, deoarece în cîțiva ani s-a retipărit în 4—5 ediții, precum declară autorul în *Epistre*, scrisă la Praga în anul 1565⁶. Răspunzînd aceleiași nevoi, la Lyon, în anul 1605, apare o ediție franceză a lui P. André Matthiolus *Les commentaires sur les six livres de Pedacius Dioscoride Anazaarben de la matière medicinale. Traduit de latin en français par M. Antoine du Pinet*.

Paralel cu edițiile publicate de Matthiolus, au apărut și numeroase alte ediții, dar, după părerea lui Andrija Mirković, din punct de vedere al valorii, opera lui Matthiolus deține primul loc⁷.

¹ Vezi Alex. Papadopol—Calimah, *Dioscoride și Luciu Apuleiu (botanica daco-gețică)*, București, 1879, p. 6; vezi și Josephus Rostafiński, *Symbola ad historiam naturalem mediæ ævi, Plantas, animalia, lapides et caetera simplicia medicamenta quae in Polonia adhibebantur inde a XII usque ad XVI saeculum* (quattuor cum tabulis), Pars I, Cracovia, 1900, Prefață, p. XIV și p. 8, abrev. mai jos Rostafiński.

² Andrija Mirković, „Materia medica” Dioskorida — Ruelliov latinski prevod iz 1547 godine, «Acta historica medicinae, pharmaciae veterinae», an. II, 2, MCMLXII, Societas Jugoslavica historiae medicinae pharmaciae veterinae, Belgrad 1962, p. 154, precizează că în 1499 la Veneția s-a tipărit „prima ediție greacă” și că „ediția princeps latină” a apărut în 1478; vezi și Alexandru Papadopol—Calimah, *op. cit.*, p. 9, care afirmă că prima ediție a văzut lumina tiparului la Veneția, în 1499.

³ Dioscorides Anazarbeus Pedacius, Pedanii Dioscorides Anazarbei, *De Medicinali materia Libri sex, Ioanne Ruellio Suessionensi interprete. Cuiuslibet capituli huius secunda editionis additae Annotationes eruditae et compendiariae et selectiori Medicorum promptuario: cum triginta iconibus stirpium quas huiusce libri finis dabit: Lugduni, Apud Balthazarem Arnolletum, 1559; Dioscoride, Fatto di greco italiano, Veneția, 1542; Pedanii Dioscorides Anazarbei, *De medicinali materia...* Ioanne Ruellio Suessionensi interprete, Francfort, 1543 etc.*

⁴ Vezi, de pildă, Petri Andreae Matthioli Senese medici, *Comentarii in sex libros Pedacii Dioscorides Anazarbei de Medica materia iam denus ab ipso autore recogniti, et locis plus mille aucti. Adiectis magnis, ac novis plantarum, ac animalium iconibus, supra priores editiones longe pluribus ad unum delineatis...* Veneția, MDLVC.

⁵ Vezi P. André Matthiolus, *op. cit.*

⁶ Unele ediții au fost bilingve, prezentînd paralel textul în limba greacă cu cel în limba latină. De pildă: ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ΑΝΑΖΑΡΒΕΩΣ Pedaci Dioscoridae Anazarbei, *De medica materia, libri V*, Interpreta Marcello Vergilio Secretario Florentino Coloniae, MDXXIX (1529); ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ Ex nova interpretatione Jani Antoni Saraceni Lugdunaei, MDXCVIII (1598) etc.

⁷ Andrija Mirković, *op. cit.*, p. 156.